

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre --- 8 korona
Félévre --- 4 „
Negyedévre --- 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

A Dobó-szobor leleplezése Egerben.

Eger városában leplezték le a Dobó-szobrot. A szobor-leleplező ünnepély fényét emelte az, hogy az országos dalárverseny is ugyanerre az időre esett. Ez a szép ünnepély gyönyörű keret gyanánt szolgált a szoborleleplezésnek. A leleplezés ünnepén igen nagy közönség jelent meg. A várban megszólalt Dobó öreg ágyúja és kétezer dalos ajkáról fölhangzott a Himnusz. A dal elhangzása után Szmrecsányi püspök megnyitotta az ünnepet. Beszédében megemlékezett a király születésnapjáról, azután a többi közt ezt mondta:

— Amint Egerben Dobónak, úgy emelkednek szobrok országszerte történetünk nagyjainak. Az idők jele az, hogy a történelem tanúi és tanulságai után oly általános és tetterős a sóvárgás, hogy az új irányzatok, az új törekvések között útjelzők után eped a nemzet, hogy az eltévedéstől megóvjának.

Az egeri Dobó-szobor.

Beszéde végén üdvözölte a dalosokat, mire Jankovics Dezső polgármester beszéd kíséretében átvette a szobrot. Azután a szobor megkoszorúzása következett. Hellebronth Géza a képviselőház nevében tett le koszorút. Koszorút tettek: Borsodmegye, Gömör, Heves, Szolnok és Nógrádmegye; Budapest, Pécs, Jászberény, Nyíregyháza városok, az egeri nők, az egeri kaszinó, az egeri izraelita nőegyesület, az egeri izraelita hitközségek, az összes dalosegyesületek, amelyek a dalversenyekre jöttek. A fényes ünnepséget a Szózat zárta be. A szobor készítőjét, Strobl Alajost, ki szintén jelen volt, a sikerült alkotásáért zajos óvációban részesítették. A Dobó-szobor alakja szembe néz a

sok török ágyúgolyót kiállott egeri vár falának. A szoboralak kivont kardjával a vár felé vág, jelképekül annak, hogy a magyar nemzeti vitézek töméntelen kardvágással védték ezer esztendő alatt hazánkat.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A kongresszus hétfői ülését Thék Endre nyitotta meg s felolvasta a király és Kossuth Ferenc választását a kongresszus távirataira. Ullmann Jákó, Horváth János dr. és Gelléri Mór felszólalása után Madary Gábor az önálló vámterület és jegybankra vonatkozólag indítványt terjesztett elő, amely szerint:

az ipartestületi nagygyűlés az önálló vámterület megvalósítását most is, mint minden alkalommal, sürgeti:

az ipartestületi nagygyűlés kéri a kormányt és a törvényhozást, hogy az önálló vámterületre vonatkozó előmunkálatokat mielőbb kezdje meg s adjon alkalmat arra, hogy a részletes tárgyalásoknál az iparosság véleményét és javaslatait előterjeszthesse s hogy azok a kellő méltánylásra találjanak;

végül fölhívja a nagygyűlés az ország iparosságát, hogy ne mulassza el az önálló vámterület kérdését addig is éber figyelemmel kísérni.

A nagygyűlés az indítványt egyhangúlag elfogadta.

Ezután gyors ütemben letárgyalták a napirend többi pontjait. Több indítvány között, amelyet elfogadtak, volt az iparosok védőszövetségéről és a hatósági békéltetésről szóló is. Érdekes, hogy a többség a tanoncoknak vallási oktatását is követelte. Miután a kisiparosok szövetkezése dolgában is megállapodtak, Soltész A. dr. az iparosoknak a parlamentben való képviselőségéről beszélt s határozati javaslatot terjesztette be:

az általános, egyenlő választójognak és a titkos, községenként való szavazásnak elvén alapuló új választási törvény megalkotására vonatkozólag.

Soltész javaslatának elfogadásával a kongresszus napirendje kimerült.

Végül megválasztották az ipartörvény anketjére küldendő bizottság tagjait.

Miután az elnökség nek még köszönetet szavaztak, a kongresszus befejeződött.

Délután a kongresszus tagjai meglátogatták a Zsolnaygyárat, ahol maga Zsolnay Miklós fogadta és kalauzolta őket, majd egyrésztük a bányatelepet, nagy részük pedig a Lítke-pezsngőgyárat tekintette meg.

Szent István ünnepén.

Első, szentté avatott királyunk, István király emlékeztét üli a magyar nemzet augusztus 20-án. Vajk vezér őseink vallását fölcserélvén a katolikus hittel, a keresztiségben István nevet nyert s népét szintén bevezette a

keresztény anyaszentegyházba. A nomád élethez szokott honfoglaló magyarokat letelepítette, földművelésre, iparra fogta, az ország területét közigazgatási területek szerint beosztotta, egyszóval Attila örökének állami szervezetét megalkotta. Ezért írja a história róla: István, az államszervező.

Első István királynak királylyá koronáztatásakor a katolikus anyaszentegyház látható feje, a római pápa koronát és kettős keresztet ajándékozott. Ez és István király csodatévő jobbjá, melyet a budai várkapornában őriznek, a magyar nemzetnek legszentebb ereklyéi, klenodiumai.

Augusztus 20-án, Szent István király napján száz-ezrével özönlik az ország minden részéből a magyar nép Budapestre s leborulva a szent Jobb előtt, fohászt küldi az egek Urához, hogy áldja meg ezt a sokat szenvedett hazát és annyit zaklatott maroknyi magyar népet, mely ezer év óta él, erősbödik idegen népek közé ékelődve a Duna—Tisza táján.

Buda várában fölhangzik Szent István napján ezerek és ezerek ajkáról a zsolozsma:

— Jövel István király,
Téged magyar kíván . . .

A király születése napja.

Augusztus 18-án volt dicsőségesen uralkodó királyunknak Ő felségének hetvenhetedik születése napja, amely alkalommal a szokott fény és pompa keretében nyilatkozott meg újra a magyarságnak uralkodója iránt való hagyományos hűsége. A verőfényes augusztusi napot még csillogóbbá tette a tömörked nemzetiszínű lobogó, a mely ott volt a fővárosban is, a vidéken is minden állami vagy középületen. A nagyobb szabású és fontosabb ünnepség Budapesten volt, a hol elintézték az ily alkalommal szokásos katonai díszszemlét s az új honvédtisztek fölavatását is. Az ünnep hivatalos részéhez tartozott még a Mátyás-templomban celebrált istentisztelet, valamint a miniszterelnök és hadtestparancsnok díszbédje.

Azonban nemcsak a főváros, hanem a vidék, sőt a külföld is kivette a részét az ünneplésből. Az ország minden nagyobb városából kaptunk értesítést ünneplésről, a mint egyébként a külföldről is mindenfelől jelentik a király születésnapjának megünneplését. Egész Ausztriában ünnepet ültek és Marienbadban Edvárd

Terményeinket értékesítsük

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a kötetlünkben működő Dél-magyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonci-tér 8.

angol király, Szófiában Ferdinánd fejedelem részt vett az ünnepi istentiszteleten, Wilhelmszhöhen pedig a német császári pár ünnepi lakomát adott.

A hivatalos főistentiszteletet vasárnap délelőtt tíz órakor tartották meg a budavári koronázó Mátyás-templomban. Háromnegyed tíz órakor érkezett meg Vaszary Kolos hercegprimás, akít a templom bejárójánál a papság fogadott. A misét, amely a hercegprimás megérkezése után nyomban megkezdődött, Kohl Medárd püspök celebrálta a hercegprimás helyett, aki gyöngékedvén, a fáradságos misemondásra nem vállalkozhatott. A mise végével a hercegprimás áldást osztott. Először Vaszary Kolozs hercegprimás hagyta el a templomot, nyomban utána távoztak a notabilitások, akik a miniszterelnökségre hajtottak és ott aláírták a királynak szóló üdvözlő feliratot.

Vasuti szerencsétlenségek.

— Csikszereda—Zágráb—Bosznabrod—Várna. —

Nyár idején, a legnagyobb forgalom napjaiban, tömeges szerencsétlenségek rémítik az utazni akarókat. Egyik súlyos baleset a másikat éri és minden elindított vonatonál rettegnünk kell, hogy mulasztás, vagy véletlen veszélybe sodorja.

Három nagy vasuti balesetről kell beszámolnunk:

A csicsói katasztrófa.

A csikmegyei Csicsó és Tapolca között a mult pénteken rémes vasuti szerencsétlenség történt, melynek egy halottja és husz sebesültje van. A kolozsvári üzletvezetőség, a tapolcai csendőrparancsnokság és a csikszeredai főszolgabírói hivatal megindították a vizsgálatot, amelynek során megdöbbentő dolgok derültek ki. Kisült, hogy az egész pályán teljesen elkorhadtak a faoszlopok, melyeken a sinek fekszenek. Kijavításukat vagy kicserélésüket hosszú idő óta hiába sürgették, míg most hozzáfogtak a munkához. A munka azonban csütörtökön, ünnep lévén, szünetelt. Valószínű, hogy a napszámosok szerdán este rosszul erősítették vissza a sineket s ezek félrecsuszva, idézték elő a katasztrófát. László Géza vizsgálóbíró megjelent a megyei közkórházban és kihallgatta a sebesülteket. Pál Tamás mozdonyvezető elhárított magáról minden felelősséget és kijelentette, hogy mérsékelt sebességgel haladt. Hasonlóképen vallott Miklós Sándor fűtő és egy honvédtartalékos, aki szintén vasuti alkalmazott.

A szerencsétlenség színhelye borzalmas látványt nyújt. A sinek felszakadtak és a töltés oldalát egész elborították a lezuhant kocsik roncsai. A vizsgálat több napot vett igénybe.

A katasztrófa okát hivatalosan még nem állapították meg. Két verzió kering erre vonatkozólag, amelyeket a sebesültek és szemtanúk előadása és a vizsgálat eddigi adatai is támogatnak. Az egyik szerint a kisiklás helyén a pályát javították és a régi, elkorhadt talpfákat újjakkal cserélték ki. A szerencsétlenség annak következtében támadt, hogy a lassú hajtást jelző táblát elfelejtették a pálya mentén elhelyezni és a teljes sebességgel robogó vonat egy rosszul megerősített sín elhajlása folytán siklott ki. A másik felfogás szerint a gépben keresendő a szerencsétlenség oka. A vonatot ugyanis egy másodosztályú gép vezette, amelylyel most kísérleteztek másodsor. Ez a lokomotív sokkal könnyebb, mint a rendes elsőosztályú gép és így zökkenhetett ki teljes sebesség közben az erős ívben hajló pályarészen. A kisiklás pillanatában a lokomotív azonnal lefordult a magas töltéstől és az árokba furódva megállott. A

vonat akkor körülbelül 45 km. sebességgel haladt. A hirtelen lezuhanó mozdony magával rántotta az utána következő három kocsit, amelyek szilánkokra zuzódtak.

Baleset a zágráb—bosznabrod-i vonalon.

A második baleset egy horvátországi vonalon történt.

A zágráb—bosznabrod-i vonalon közlekedő 5805. sz. személyvonatról éjjel háromnegyed négy órakor tévedésből lekapcsolták a lipiki közvetlen kocsit, amely az állomáson maradt. A kocsi utasai aludtak és nem vették észre, hogy az állomáson rekedtek. Néhány perc múlva megérkezett a pályaudvarra az 5871. számú tehervonat, amelyet ugyanarra a vágányra bocsájtottak, amelyen a közvetlen kocsi vesztegelt. A tehervonat nekiment a kocsinak és kilökte a sinekből. A kocsiiban öt utas aludt, névszerint: Kohn Izrael, Kohn Izsák szerajevói kereskedők, Thala Gáspár vukovári kereskedő, Pfeiffer Albert daruvári kereskedő és Tomic Jelena zombori tanítónő, akik az összeütközés következtében megsérültek. A tehervonat mozdonya és kilenc kocsija megrongálódott, az összeütközés az egyik vágányt hasznavehetetlenné tette, a személyforgalom mindazonáltal nincs akadályozva. A megsérült utasok a legközelebbi vonattal elhagyták Raicsot. Szigorú vizsgálatot indítottak, hogy mi az oka a katasztrófának.

Baleset a várna—zsolnai vonalon.

A harmadik vasúti baj a kassa-oderbergi vasút vonalán történt.

A kassa-oderbergi vasút Várna—Zsolna vonalán a 6. számú gyorsvonat a minap a 74. számú tehervonatot utólérte és beleütközött. A tehervonat két utolsó kocsija megsérült. A pálya nem rongálódott meg. Egy utas jelentéktelen bórhorzsolásán kívül emberben kár nem történt. A forgalom egy órai fennakadást szenvedett. Szigorú vizsgálat folyamatban van.

Bulgária jubileuma.

Bulgária hónapok óta országos ünnepségre készült. Ferdinánd fejedelem uralkodásának husz éves jubileumát akarták ünnepelni. A fejedelem maga európai köruton járt az uralkodóknál, legutóbb Ischlben volt Ferenc József királynál, aki ezredtulajdonossá nevezte ki a fejedelmet. Nyilvánvaló, hogy a fejedelem körutja annak a régi vágyának a megvalósításával függött össze, hogy királylyá koronáztathassa magát. Ez lett volna az országos ünnep meglepetése. Ugy látszik azonban, az utolsó percben akadályok gördültek a terv elé, mert az országos ünnepet elhalasztották.

Tirnovában, ebben a régi cári városban kellett volna megtartani az ünnepet, amelyen résztvettek volna a szobranje összes tagjai, a mostaniak és azok is, akik az elmúlt husz év alatt valaha tagjai voltak a bolgár törvényhozásnak, továbbá a bolgár városok összes polgármesterei és igen sok külföldi vendég.

Az ünnep elhalasztását azzal indokolják meg, hogy a tirnovai katonatáborban tifuszjárvány ütött ki. A tifuszjárvány elég ok az ilyen országos ünnep elhalasztására, a mikor ezernyi nép sereglett volna össze az egész országból a járvány helyére. Bizonyos azonban, hogy a járványon kívül egyéb fontos oka is volt a bolgár kormánynak, számos politikai természetű megfontolás, mikor az ünnepség ilyen feltűnő elhalasztására szánta el magát.

A fejedelem különben most Magyarországon időzik s a kormány egyelőre nem is tudja, mikor érkezik vissza országába.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Egy fogyasztási szövetkezet házának felavatása.

Az elmúlt napokban áldották meg az ásványi keresztény fogyasztási szövetkezet újonnan épült házát. A megáldást *Láng* Ernő nagyszombati lelkiigazgató, volt ásványi plébános, *Zemánék* Vince plébános és *Fridli* János kath. kántortanító végezték. A megáldás után *Láng* Ernő beszédet intézett a nagyszámmal egybegyűlt közönséghez és a szövetkezet vezetőségéhez. Elmondotta a szövetkezet nyolc éves történetét, küzdelmeit, melyet azok ellen kellett küzdenie, kik nem bíztak az eredményben s így nem mertek a vállalat létesítéséhez hozzáfogni. Ma, nyolc év után egy tekintet a pompás épületre, elnémit minden ellenvetést, minden gáncsoló-dást. Intette a népet, ne higgyen a népbolondítók mézes-mázos szavainak, akik a nép jólétének előmozdítását csak üres szavakkal hirdetik és csak a széthuzás, egyenetlenség és elégedetlenség csiráit hintik el a nép között. Tekintsenek, úgymond, ezen most megáldott épület homlokzatára, melyen e szavak olvashatók: „Összetartás — Istenáldás.“ Ez a két szó legyen a jel, melyben a nép boldogulni tudjon. Mert a népnek, ha összetart, saját kezében van boldogulása. Hallgassanak vezetőikre, kik önzetlenül és fáradhatatlanul munkálkodtak és fognak is munkálkodni a jövőben híveik boldogításán. Felhívta a népet, ne elégedjék meg a szövetkezet sikereivel, hanem iparkodjanak egyesült erővel és egymásba helyezett bizalommal minden oly intézmény létesítésére, melyek saját helyzetük javítására vezethetnek, amelyek megvédik tagjaikat úgy a pénz-, mint a gabonauzsora ellen. Az ásvány-rárói fogyasztási szövetkezet ezelőtt nyolc évvel keletkezett, szerény méretekben mozogva évről-évre annyira fejlődött, hogy ma már 60—70 ezer korona évi forgalommal bír. A szövetkezet jótékony célt is szolgál, mert a saját épületében emelt otthont egy gazdakörnek, melynek megalkotása már folyamatban is van. Meg kell említeni hogy *Láng* Ernőt nagy elismerés és köszönet illeti meg az épület felállításáért, mert annak terveit ő maga készítette, a munka célszerű vezetését is ő teljesítette. Neve mindig emlékezetes lesz a szövetkezet életében. Az ünnepélyt áldomás fejezte be.

Szövetkezeti biztosítás.

A *Gazdák Biztosító Szövetkezete* közlönyében olvassuk a következő figyelemreméltó közleményt:
1903. év június havában lettem a „Gazdák“ helyi

képviselője; mikor a táblát kitettem házam elejére, tettem azt azzal a fogadással, hogy minden tehetséggel azon leszek, hogy ezt az igazán hazafias és biztosító felek érdekében alakult intézményt gazdátársaim javára be fogom községünkben vezetni. Első dolgom volt minden alkalmat megragadni, hogy gazdátársaim figyelmét felhívjam az intézetre és különösen arra törekedtem, hogy rokonaimat és barátaimat arra rávegyem, hogy álljunk össze és hívjuk meg a „Gazdák“ egy tisztviselőjét, aki megmagyarázza nekünk az intézet célját. És hogy ez a kiküldetés ne legyen hiábavaló kiadása a szövetkezetnek, mi azonnal biztosítunk is a kiküldött útján. Ez meg is történt. Kilencen álltunk össze, akik ott a gyűlésen azonnal biztosítottunk. Ezt látva a többi gazdátársunk, azonnal ígéretet tettek, hogy ők is a Gazdáknál biztosítanak, ha a biztosításuk lejár. Mire a kiküldött megmagyarázta gazdátársaimnak, hogy a „Gazdák“ nincsenek bent a kartellban és az, aki komolyan biztosítani akar, az a kereskedelmi törvény 485. §-a értelmében azonnal felmondhatja biztosítását és emiatt semmi kellemetlensége sem lehet. Csak ha tartamengedményt élvezett, azt kell visszafizetnie a részvénytársaságnak. Erre még hatan biztosítottak a Gazdáknál.

A jég meg volt törve; most már én magam is fel tudtam venni biztosításokat és küldtem is egymásután az ajánlatokat. De azért mégis minden évben kértem a szövetkezet központjától egy kiküldöttet — és itt el kell ismernein, hogy kívánságom mindig teljesítve lett — akivel 4—5 napon át házról-házra jártunk és ez alkalommal mindig felírtam, ha valaki ígéretet tett, azt is, hogy kinek mikor jár le a biztosítása. Így aztán többet nem volt arra szükség, hogy házról-házra járjak, mert feljegyzéseimből mindig tudtam, hogy kít, mikor kell meglátogatnom a biztosítása felvétel évéért.

És ma már eltűntek községünk házairól az idegen intézetek táblái, helyettük minden házon a Gazdák Biztosító Szövetkezete táblácskái hirdetik, hogy községünk minden lakója magyar intézményt pártol nemcsak szóval, hanem tettel is.

Szövetkezeti kamarák.

Ma a szövetkezetek érdekképviselője a kereskedelmi kamarák kezébe van letéve, vagyis: farkas őrzi a bárányt. Nincsen olyan kereskedelmi gyűlés vagy kamarai jelentés, amely nem vagdosna végig a szövetkezeteken és elmulasztaná, hogy paprikát szórjon a szemükbe. Mutasson valaki csak egy sornyi hivatalos írást vagy beszédet, amely igazolná, hogy a kamarák azért a tömerek adóért, amelyet a létező ezeröttszáz szövetkezetből húznak, tettek is valamit az ő javukra.

Az érdekkellentét a kereskedelem és szövetkezet között a valóságban nincs meg; ez csak ráfogás, amelyet

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

SZÖVETKEZETE

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy kópincozói: **BUDAFOKON.**

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKET.** Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

fényesen igazol az a tény, hogy Angliában és Németországban, a szövetkezeti élet is, de vele párhuzamosan a kereskedelem is erősen fellendülő irányzatot követ.

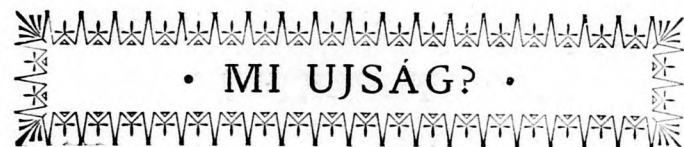
Legalább a két országos központ, a Keresztény Szövetkezeteké és a Hangyáé, szállhatna közösen sorompóba. A sérelmeket könnyű lenne kimutatni és a mostani érdekképviselő természetellenes voltát igazolni.

A szövetkezeti központok összesen egy-egy lapocskán tartják fent az összeköttetést fiókjaikkal; azontúl a fiók csak ellenőrt, utazót és számlát láthat az ő központjától. Olyan közeg nincsen, amely időnként, mondjuk: egy évben egyszer meglátogatna és körüljárna minden szövetkezetet, de üzletkötési szándék nélkül. Soha a fiókok az ő fölmerült helyi bajaikban nem hallanak tanácsadó szót. Nincs módjukban egy helyi érdekekhez szabott jó előadásban gyönyörködni.

Ha valami üzleti ötlet kínálkozik a községben, nincs aki azt szövetkezeti és felsőbb közgazdasági szempontból megbírálna. Ha az üzletvezető mamlasz vagy hidegszajú. akkor az üzlet lassú tengődésre, esetleg hosszú sorvadásra van kárthatva, mert hiányzik egy tágabb szemkörű gazdasági házi orvos, aki a szükség órájában kéznél van és szaktanácsal, buzdítással, kioktatással gyámoltsa a magára hagyott gyülekezeteket. Ha a szövetkezetek ilyen szakértőket tarthatnának és azt a pénzt, amelylyel most a saját sintereiket hizlalják, a maguk fejlesztésére fordíthatnák: kétségtelenül rohamlépésben megindulna az ő fejlődésük és csakhamar számottevő tényezőivé válnának a magyar közgazdaságnak. Így pedig a szemfüles vámpir elszívja vérüket, nem tesz értük semmit és árt nekik, amennyit csak lehet.

Baromfi- és házinyúl-értékesítő szövetkezet. A krassószörénymegyei Gavosdián 50,000 korona alapítókével fenti címmel szövetkezet alakult, melynek célja a baromfi- és házinyúl-tenyésztés föllendítése. A szövetkezet nemesfajtájú baromfiakat oszt ki a közönség körében s később, ha a tenyésztés föllendül, hízalót s tenyésztőtelepet állít föl. A szövetkezet igazgatósági elnöke Graenzenstein Arthur ny. cs. és kir. vezérőrnagy, intézője Gróza Miklós lelkész.

Kamatlábemelés az Országos Központi Hitelszövetkezetnél. Az Európaszerte uralkodó drága kamatláb s ennek következtében az a körülmény, hogy az OKHSz. is magasabb kamatot kénytelen fizetni a beszerzendő pénzért, az eddig nyújtott 5-6% kamatlábat a szövetkezetekkel szemben 6%-ra emelte a f. évi augusztus 1-étől. Ami a földkölcsonőket s a külön jelzálogos, valamint az eddigi annuitásos rendes kölcsönőket illeti, ezeknél az eddig beszédett kamatok, illetve annuitások további intézkedésig változatlanok maradnak. A földkölcsonőknél 3% értékesítési díj (árfolyamvesztés), a külön jelzálogos és minden egyéb kötelezvényre felvett kölcsönnél pedig az értékesítési díj (illetve árfolyamvesztés) 1 $\frac{1}{2}$ %-ban állapított meg.

Német méltatás Kossuth Ferencről. Egy német lap cikket ír Kossuth Ferencről, s egyúttal Kossuth Lajos pályafutásáról. A cikkely főképpen azt igyekszik kidomborítani, hogy milyen regényes volt Kossuth Ferenc pályafutása. Ez a pálya a szabadságharcban kezdődött, azután bujdosással folytatódott, majd a pozsonyi fogházon át Kisáziába vezette, azután Londonba, majd Olaszországba, s végül vissza Magyarországra, a hol egy nagy politikai párt vezetője és a király minisztere lett. Mikor Kossuth Lajosnak a kiegyezéssel szemben elfoglalt tagadó álláspontját is ismertette, ezzel fejezte be az író a méltatást:

A míg az apa élt, a fiú nem akart eltávolodni ettől az állásponttól. De Kossuth Lajos megmondta, hogy a merev tagadás politikája csak őt, egyedül csak őt kötelezi, a kit a multja kényszerít rá. Mikor a fáradt vándor hajlott korban, 1894-ben meghalt, fia helyzete is megváltozott. Kossuth Ferenc visszatért hazájába, s a nép, a melynek emlékezetében frissen élt még a jobbágyok fölszabadítója, nagy lelkesedéssel fogadta. Az a viharos ünneplés, a melylyel Kossuth Ferencet fogadták, bizalmatlanságot ébresztett a bécsiakban, a kik akkor is, mint máskor is gyakran, helytelenül ítéltek meg a magyarországi eseményeket. De Kossuth Ferenc nem is volt az az ember, aki az irányában mutatkozó lelkesedéssel visszaélt volna. Róla valóban elmondhatjuk: sokat tanult és sokat felejtett. Senki más nem ismeri Magyarországon az európai helyzetet, követeléseit és szükségleteit úgy, mint ő. Mint realpolitikusan arra törekszik a függetlenségi párt élén, a melynek programján az Ausztriával való perszonális unió van, hogy ezt az aspirációt mindenkor összhangban tartsa az európai helyzettel. Nagy, tövises és hálátlan föladat ez, s Kossuth Ferenc valósággal remekelt, hogy sikerült e népszerű áramlat és a korona törekvései között bizonyos harmóniát teremtenie. Az agg szabadságharcosnak és a dinasztia ellenségének fia, Ferenc József minisztere lett, a nélkül, hogy népszerűségéből vesztett volna. Most az uralkodó kegyelméből a kegyelmes címet és a titkos tanácsosi méltóságot kapta. Nagy szolgálatnak nem kicsiny jutalma ez, de legmértöbb jutalma az a gondolat, hogy nagy hivatást kell betöltenie, s ezt önzetlenül és szerény odaadással igyekszik elvégezni.

Ki lesz a patriárka? A szerb-horvát koalícióban új szakadás támadt, mely a párt feloszlásának kezdetét jelenti. A mirslai szerb egyházi kongresszuson a radikálisoknak egy szavazattöbbségük van, mely a patriárka választásánál döntő lehet. Ha azonban a párt megfér a magyar kormányval, akkor az ő jelöltje, Zmejanovics püspök lesz a patriárka. Ellen esetben a kongresszust feloszlatták és az új választásnál ez az egy szavazattöbbség könnyen elveszhet.

Fölfüggesztett munkásszövetség. Hervay István alispán a makói famunkások szövetségének működését a belügyminiszter egyik rendeletének alapján fölfüggesztette. Az alispán intézkedését a következőkkel okolja meg: A vizsgálat bebizonyította, hogy a szövetség vezetősége oly terrorizmust fejt ki, hogy a dolgozni akaró munkások munkába lépését, a munka megkezdését és folytatását lehetetlenné teszi. Azokat a munkásokat, akik munkába akarnak állani, oly fenye-

getésekkel illetik, hogy meggyőződése ellenére, személybiztossága érdekében, kénytelen akaratát a szakszervezet akaratának alávetni. A vizsgálat megállapította azt is, hogy a pénztár kezelése oly rendetlen, hogy megbízható mérleget összeállítani s a pénztár működését ellenőrizni lehetetlen.

Károlyi István gróf végrendelete. A minap bontották föl Budapesten Károlyi István gróf végrendeletét, a melyet a néhai gróf az idén, július 15-én tett, tehát akkor, a mikor már nagybeteg volt. Az általános örökös Károlyi Melinda grófnő lett. Károlyi György grófnak a köteles rész jutott. A végrendelet főpontja ez:

„Minden ingó és ingatlan vagyonom általános örökösül leányomat, gróf Károlyi Gyuláné, született Károlyi Melinda grófnőt nevezem ki. György fiamat a köteles részre szorítom. Nőmnek, született Csekonics Margit grófnőnek negyvenezer korona évi özvegyi haszonélvezetet hagyományozok és ezenkívül a nagy-károlyi várkastélynak holtáig való haszonélvezetét a bekerített parkkal együtt. Neki hagyományozom a park istállójában lévő járó lovakat, kocsijaimat és szerszámokat. Telifér- és félvérméneseimet és minden külső lóállományomat Károlyi Gyula vőmnek hagyományozom. Minden más vagyonom fölött kizárólagos rendelkezési jog Károlyi Melinda grófnő leányomat illeti meg.”

A rózsahelyi állapotok. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter tudvalevőleg felfüggesztette Rózsahely nagyközség autonómiáját és az ügyek intézésére dr. Klinovszky Loránt kormánybiztost küldte ki. A kormánybiztos megállapította, hogy az előjáróság könnyelműen bánt a község vagyonával, így például az előjáróság a megyei törvényhatóság engedélyének kikerülésével 200.000 korona kölcsönt vett fel váltóra a rózsahelyi iparbanktól. A község lakossága most mozgalmat indított az iránt, hogy Rózsahely nagyközség rendezett tanácsú várossá alakíttassék át, mert csak így lehetne Rózsahelyen rendet teremteni. A rózsahelyi magyar lakosság ezen törekvését Liptó megye törvényhatósága is támogatja.

Elítelt kivándorlási közvetítők. Ungvárról jelentik: A belügyminiszter a kivándorlásnak engedelem nélkül való közvetítéseért jogerős harmadfokú ítéletekkel a következő egyéneket marasztalta el: Grosz Lajos homonnai bérkocsist, Silberger Jakab solymosi alkuszt, Jaczkó Mihály alsóhalasi kovácsmestert és Markovics Juda nagygejőci lakost két-két hónapi elzárásra és háromszáz-háromszáz korona pénzbüntetésben, Markovics Mór nagygejőci lakost két izben két-két hónapi elzárásra és hatszáz-hatszáz korona pénzbüntetésben, továbbá Neumann Manó tasolyai és Feuerstein Jakab börvingesi lakosokat két-két hónapi elzárásban és háromszáz-háromszáz korona pénzbüntetésben, Sternbach Majer homonnai bérkocsist negyven napi elzárásban és ötven korona pénzbüntetésben, végül Braunfeld Dávid ungvári korcsmárost öt napi elzárásra és kétszáz korona pénzbüntetésben.

Napidíjasok országos gyűlése. Az Állami Dijnokok Országos Szövetsége vasárnap délután harmadfél órakor az új városháza közgyűlési termében szervezkedő gyűlést tartott. A gyűlés, bár öt óra hosszáig tartott, nem volt eredményes, mert a tárgyalást izgalmas jelenetek töltötték be s tulajdonképpen határozatot sem hoztak. Az izgalom már a tisztikar megválasztásánál kezdődött. A gyűlésen megjelent szociáldemokrata napidíjasoknak ugyanis sikerült saját embereikből elnököt, alelnököt és jegyzőt választani. Ezen az ellenpárt emberei annyira fölháborodtak, hogy már akkor kitört a forrongás. Az

ülést mindamelllett megnyithatták. Elnök lett: Fenyő Vilmos, alelnök Fejes Bálint és jegyző Bihar Andor, a rendőrséget Vermes József dr. rendőrtanácsos képviselte. Az elnök elfoglalta a helyét és fölolvastatta a gyűléshez érkezett üdvözlő leveleket és telegramokat. Hodzsa Milán tót nemzetiségi képviselő telegramot küldött, Batthyány Tivadar gróf diszelnök pedig levelet, amely miatt nagy kavarodás volt. Közben a szocialisták énekelni kezdtek: a Proletárok egyesüljétek! refrénű dalt, a mi miatt olyan nagy zavar támadt, hogy a gyűlést tíz percre föl kellett függeszteni. Szünet után Havasi Albin a napidíjasok nyomorúságos helyzetét ismertette, majd Topolcsics Károly bejelentette a horvátországi állami napidíjasok csatlakozását. Molnár Ilona a női napidíjasokról beszélt, a kiknek sorsa a férfiakénál is mostohább, mert erkölcsi veszedelmekkel is tele van. A gyűlés vége felé ismét volt egy viharos jelenet. Órhalmi János szegedi napidíjas kifakadt a szocialisták ellen és csodálkozásának adott kifejezést, hogy a díjnokszövetségben a vezérszerep a szocialisták kezében van. Ugyanilyen értelember szólalt föl Hartl A. Gyula budapesti napidíjas is, akit az elnök ki akart vezetetni e miatt. A rendőrség képviselője azonban megvédte a szocialista elnökkel szemben a szónok szólásszabadságát. A szocialisták a munkás-marseilleiset énekeltek, mikor a gyűlés végén kivonultak.

Újpest város első tisztviselői. A mostanában rendezett tanácsú várossá alakult Újpest képviselőtestülete augusztus 19-én délelőtt tartotta tisztújító közgyűlését Fazekas Agoston pestmegyei alispán elnökelete alatt. A teljes számban egybegyűlt képviselőtestület élénk éljenzés közben egyhangúlag megválasztotta polgármesterré Ugró Gyula dr.-t, Újpest eddigi községi bíráját; közigazgatási tanácsossá Ráday Antalt, adóügyi tanácsossá Hevesi Vilmost, gazdasági tanácsossá Hoffer Mihályt, főszámvevővé Kiszela Vilmost, árvaszéki ülnökökké Adamis Lajost, pénztárossá Radics Dávidot, közgyámmá Emmerling Rezsőt és főügyészsé Boros Mór dr.-t. Fazekas alispán ezután buzdító szavakat intézett az újon választott tisztviselőkhöz, majd a tisztújító közgyűlést berekesztette. A tisztviselők azonnal letették a hivatali esküt.

Megőrült a bírái előtt. Izgalmas jelenet játszódott le a minap a budapesti büntető törvényszéken, Makucz bíró tárgyalótermében. A vádlottak padján egy lopással gyanúsított asszonyt ült, Hubert Béláné, akivel a bíróságnak máskor is volt már dolga. Amikor a tárgyalás megkezdődött, Hubertné feltűnően zavaros feleleteket adott az elnök kérdéseire. Egyszerre felkiáltott:

— Megölnek! Segítség!

Fölugrott a helyéről s borzalmasan sikoltozva átvette magát a bíróság korlátján s a bírákra akart rohanni. A dühöngő asszonyt a besiető fogházöröknek nagynehezen sikerült megfékezni. A tárgyalás a rémes incidens után abbanmaradt s a védő, dr. Tarján Mihály indítványára a bíróság elhatározta, hogy megvizsgálhatja a szerencsétlen nő elmeállapotát.

A százesztendő gőzhajó. A közlekedő eszközök legfontosabbja, a gőzhajó most lett százesztendő. 1809 augusztus 17-én bocsátották ugyanis vízre az első gőzhajót, a Clermont-ot, amelyet Fulton Róbert szerelt föl Watt-féle gőzgéppel. Az első gőzhajó 42 méter hosszú és 4¹/₂ méter széles volt, 180 tonnatartalommal. Az Egyesült-Államok Fulton találmányának kihasználására gőzhajós-társaságot alapítottak, amelynek hajói az Egyesült-Államok folyóin közlekedtek. A Clermont-on, amely Newyork és Albany között közlekedett, nem sokára kazánrobbanás történt, amely némileg megrendítette az újításoktól amugy is irtózó közönség

bizalmát az új járóműben. Európában az angol Bell Henry által 1812-ben épített Komet volt az első gőzhajó. Ez mindössze 12·8 méter hosszú volt s vitorlával és gőzzel együtt öt csomónyi sebességet ért el. Oroszországban 1813-ban, a németországi folyókon 1816-ban, Franciaországban 1820-ban jelent meg az első gőzhajó. Az első gőzös, amely 1819-ben az Óceánt áthajózta, a 30¹/₂ méter hosszú Savannah volt. Savannah és Liverpool között 26 nap alatt tette meg az utat. Az utazás kudarccal végződött, mert a gőzgép csak tizenhét napig működött s az utolsó nyolc napon a vitorlát kellett használni. A gőzhajótökéletesítésében a legnagyobb érdeme volt az osztrák Ressel Józsefnek, aki 1836-ban a hajócsavart föltalálta s az általa épített Civetta nevű gőzhajót csavarral szerelte föl. Ebben az időben alakultak meg a nagy gőzhajóstársaságok is, köztük az osztrák Lloyd-társaság 1836-ban. Csak ez időtől kezdve kezdtek versenyezni a gőzhajók a tengeren a vitorlásokkal, míg a múlt század nyolcvanas éveiben a verseny végleg a gőzhajó javára dőlt el.

Feketehimlő-járvány Bécsben. Bécsből jelentik, hogy néhány hét előtt macedóniai munkások behurcolták a himlőt az V. kerületbe és most járványszerűen terjedt el a fekete himlő. Már régen nem volt annyi himlőbetegedés, mint most. A Favoriten lakossága közt is több betegség fordult elő és a kerület környékén is négy himlőesetet konstataáltak. A Ferenc József-kórházban tizenhét himlős beteget ápolnak. A városi tanács elrendelte, hogy a Ferenc József-kórház nyolc orvosa a kerület lakosságát csoportokba osztva, sürgősen oltsa be.

Haramiafogás. A szegedi 46. gyalogezredtől nemrég megszökött Szeles Gyula közlegény, aki azóta betöréseivel és rablásaival rettegésben tartotta a város külső részeit. A haramia a Makkos-erdőben húzódott meg, amely a körtöltés mögött terül el. A rendőrség hétfőn körülfogta az erdőt és rajtaütött a zsványon. Szeles éppen aludt, mellette volt Mannlicher-egyvere, öt golyóra töltve. A betörőt megkötözték és a rendőrségre vitték, ahonnan Szeles a 46. ezred porkolábjának kezébe kerül.

Kossuth Lajos hajósa. A szabadságharc egyik végső akkordja Kossuth Lajosnak álionhegyi bucsuja volt Orsován, mielőtt a Dunán átkelt volna, hogy török területre meneküljön. Abban az időben Orsován alig volt magyar ember, az idegenek pedig többnyire román és szerb származásúak voltak, tehát akkoriban halálos ellenségeink. Már a midőn Szemere a magyar szent koronát odavitte, hogy a határszélen elássa, a legnagyobb zavarban volt, hogy hol szálljon meg a szent koronával éjjelre. A radujeváci származású Theodor adott neki szállást saját házában és virrasziva segített neki a szent korona őrzésében, melyet másnap ásvit el a mostani koronakápolnánál. Ilyen körülmények között Kossuth Lajosnak sem volt könnyű föladat olyan hajóst keríteni, aki őt a Dunán átszállítsa s ezt is Theodor ajánlotta, egy ugyancsak radujeváci bolgár származású ember személyében. Ez az ember nemcsak megmentette Kossuth Lajost, hanem olyan tisztelőjévé vált, hogy később született fiát Kossuth névre kereszteltette. Az öreg Radujevácon élt és száz esztendőskorában halt meg néhány évvel ezelőtt, fia pedig most is él. Kossuth Lajos Tódornak tehát igaza volt, a midőn azt mondta legutóbbi orsovai tartózkodása alkalmával, hogy nem az az adakaléi öreg török mentette meg atyját 1849-ben, hanem egy bolgár ember. Az adakaléi török csak azóta lépett az igazi megmentő örökébe, amióta tudja, hogy meghalt. Meglehet különben, hogy az igazinak segítőtársa, vagy hajóslegénye volt.

GAZDASÁGI DOLGOK

Őszi zöldtakarmány.

Igen sokan vannak gazdáink között azon véleménynyel, hogy Magyarországon belterjes állattenyésztés nem üzhető száraz klímája miatt. Hát ez nem egészen igaz. Tény az, hogy nem megy olyan simán, mint csapadékban dús országokban, de kis vesződéssel itt is eredményes az állattenyésztés, különösen ily árak mellett.

Gazdáink azonban nem igen szeretnek a járt csapásról letérni. Innen van aztán, hogy ha nem sikerül a lucerna vagy csalamádé, kénytelen marháinak egy részét tovább adni. Holott vannak takarmányfélék, melyek tarlóba vetve, még az évben igen jó termést adhatnak. Ilyenek a *mohar*, *tavaszi borsó* és a *fehér mustár*. Az első kettő már általánosságban ösmeretes, az utóbbi azonban csak most kezd terjedni. *Cserhát*-nak érdeme, hogy ma már nagy területeken termesztik.

A múlt évben az orsz. növénytermesztési kísérleti állomás számos gazdaságban tett e növénynyel kísérletet, melyek részben igen jó eredményt szolgáltatottak. Helyenként a jó eredmény elmaradt, aminek azonban legtöbbször az volt az oka, hogy nem az előírás szerint jártak el.

A fehér mustár július végétől augusztus végéig vethető. Termesztésére jó erőben levő földet kell kiválasztani. A talaj előkészítését legjobb oly módon végezni, hogy a gabona learatása után a tarlót meghántják és a vetés előtt egy közepmély szántást adnak. A vetőmag-szükséglet kat. holdanként 10 kg. A mag gabonaszükségletre vetendő. A vetést mindig egy jó eső után kell megkezdeni. Ha módunkban van már július végén, augusztus elején vetni, akkor a termesztésre szánt területnek csak felét vessük be, a másik felét augusztus közepén vagy vége felé, mert ily módon hosszabb időn át jutunk jó minőségű zöldtakarmányhoz.

A magyaróvári akadémia gazdaságában a mustár 80—100 q. zöldtakarmányt adott kat. holdanként. Egy tehénre 50 kg. számítható belőle napi adagul.

Az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás Magyar-Óvárott az idén végez kísérleteket e takarmányfélével, a kísérletre vállalkozó gazdáknak, ha eziránt az állomást megkeresik, ingyen, de bérmentetlenül küld 10 kg. vetőmagot. A kísérletezők ezzel szemben tartoznak a kísérlet eredményéről az állomásnak jelentést tenni.

Igen indokolt, hogy minél több gazda tegyen kísérletet e takarmánnyal nemcsak a közérdek szempontjából, de a saját hasznára is. Sz.

Vetőmag-eladás.

Minden gazda tisztában van avval, hogy nemcsak kívánatos, hanem határozottan szükséges bizonyos időben a magcsere. E magváltoztatást végezhetné minden gazda a saját birtokán magkiválogatás útján, amely művelet tulajdonképpen nem magváltoztatás, hanem nemesítés, de végeredményében ugyanazt a célt éri el: gabonatermésének minőségbeli javulását. Ezt azonban igen kevés gazda teszi. Nem marad más hátra, minthogy gabonavetőmagot más vidékről hozat. *Még pedig oly vidékről, melynek éghajlata, talajviszonyai nagyjában megegyeznek a magváltoztató gazda vidéké-*

ny-
tás
zen
int
itt
rak

ás-
l a
gy
ék,
ést
hér
es,
ti-
lik.
eti
ér-
ak.
an
int

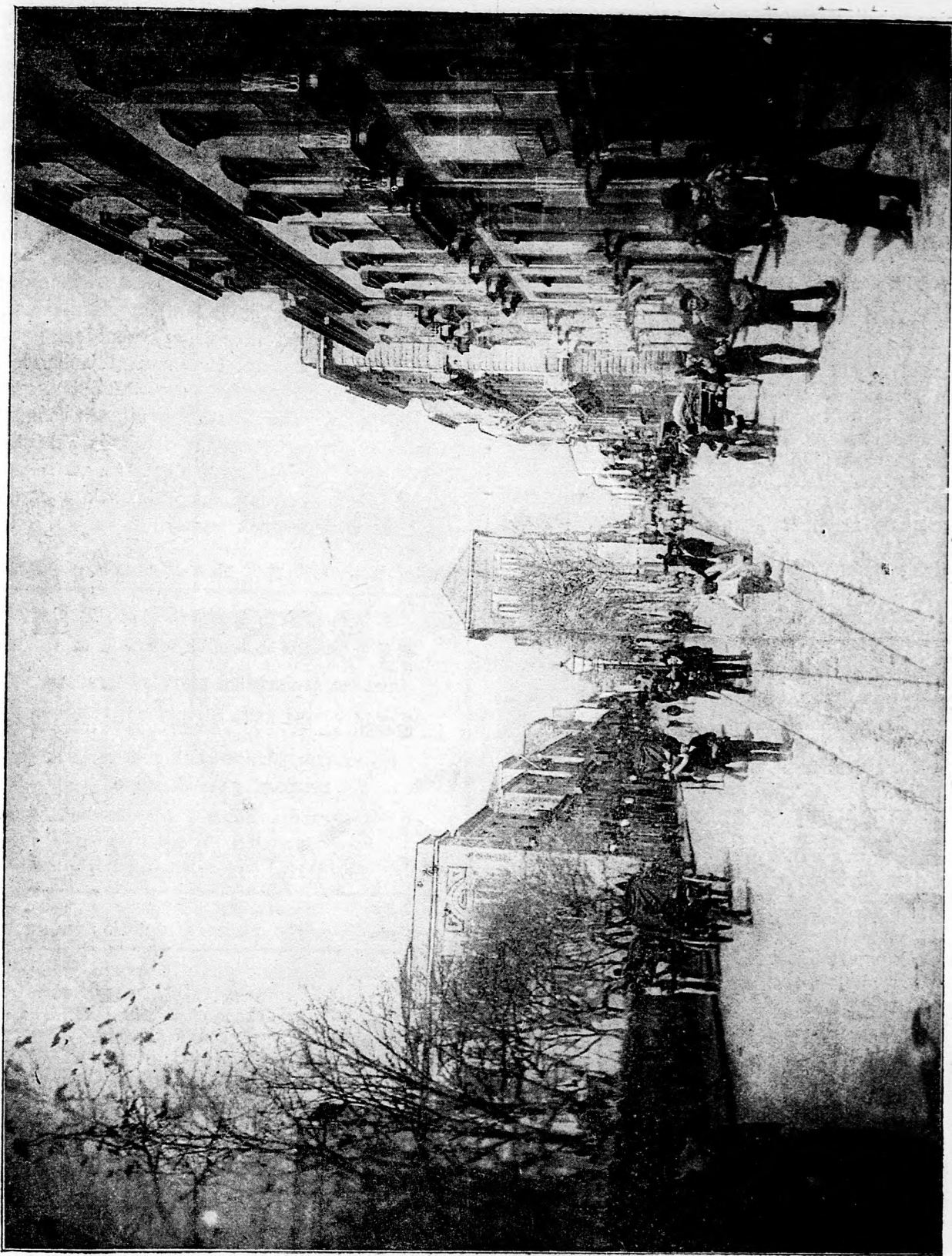
et-
sz-
ni,
és
g-
or-
án
én,
nt
us
bb

ár
gy

ás
y-
nt
ül
en
n-

r-
nt-

ak
ő-
en
ly
m
l:
n-
a,
ég
ai
é-

A nagyvárosi utcáson.

nek termelési viszonyaival. Ez annyira lényeges, hogy szabályként kell szem előtt tartani. A földművelésügyi miniszterium, tekintettel a magváloztatás szükségességére, továbbá azon körülményre, hogy az idén sok helyen megszorult a gabona szeme, vetésre nem éppen a legalkalmasabb, elhatározta, hogy a gazdáknak első minőségű gabonát ad rendelkezésére. A határozat szerint:

A kispéri, bábolnai, mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtokok, valamint a gödöllői kir. koronauradalom gabona- és egyéb terménykészletéből az erre alkalmas minőségű magvak, az alábbi feltételek mellett vetőmagul mindazoknak a gazdáknak kiadatnak, akik ez iránt a birtokok igazgatóságaihoz fordulnak.

Az egyes termények csak készpénzfizetés mellett engedtetnek át. Az eladási ár Kisbérre és Bábolnára, Mezőhegyesre és Gödöllőre nézve a budapesti tőzsdei, Fogarasra nézve pedig a fogarasi piacon jegyzett piaci árak szerint állapítatik meg oly módon, hogy az elszállítást megelőző napon jegyzett tőzsdei, illetve piaci árakból szállítási költségre Kisbérre 83 fillér, Bábolnán 60 fillér, Gödöllőn 30 fillér, Mezőhegyesen pedig 100 fillér q-ként levonatik, az ily módon megállapított árakhoz azonban mivel jól megrostált vetőmag engedtetik át, mindegyik birtokon mmázsánsként 2 K, azaz kettő korona hozzászámítatik.

Egy gazdának egy és ugyanazon gabonanemből 100 q-ig egyéb magvakból 10 q-ig terjedő mennyiség engedtetik át.

A vásárolt vetőmag kizárólag csak vetésre fordítható, ezért a megrendelő gazda — kívánatra — a megrendelés teljesítése előtt hiteles községi bizonyítvánnyal igazolni tartozik, hogy a megrendelt vetőmagra tényleg szüksége van.

A szállítást a legközelebbi vasuti állomásra mindegyik birtok ingyen, illetve költség felszámítása nélkül teljesíti ugyan, de a vasuti szállítási költségeket a megrendelő fél viseli.

A szükségelt vetőmagvakra előjegyzéseket is kérhetnek a gazdák az említett uradalmak igazgatóságaitól, és pedig őszi gabonára folyó évi október hó 1-ig, tavasziakra pedig folyó évi december hó végéig, megjegyezvén, hogy az előjegyzett vetőmagvak kiszolgáltatása az őszi, illetőleg a jövő tavaszi vetés végéig fog eszközöltetni.

Tojások konzerválása. A háziasszonyokra tényleg igen kellemetlenül hat, hogyha friss tojások híjával vannak, ami különösen a tyukok vedlési időszakában és télen szokott bekövetkezni. Ilyenkor vagy drága pénzen vásárolni kell tojásokat, vagy úgy ahogy el kell lenni nélkülök. Csak az utolsó években találtak ki különféle módokat, amelyekkel a tojásokat hónapokra konzerválni lehet. E célra legjobbak a július és augusztusban tojt tojások, mert ezek a legfiatalabbak, s mert ebben az időszakban a tyukok a legjobb eleséget találják és kapják. Legcélszerűbbek a konzerválásra a terméketlen tojások, mert éppen a megtermékenyített petesejt indul leghamarabb feloszlásnak. A tojásoknak meszezés általi konzerválása mindenesetre a legrégebb és a legismertebb és bár hónapokig tarthatók el így a tojások, mégis általánosan ismert dolog, hogy a meszes tojások sajátságosan dohos szagot árulnak el. Manapság már leginkább vizüveggel történik a konzerválás és a tojásokat előbb magnéziumkalciumsulfát-

oldattal bekenik, miáltal a különféle hasadó és penészgombák elpusztulnak, közvetlen ezután az egész tojás vizüveg-oldattal lesz bevonva és a levegőtől hermetikusan elzárva, mert a vizüveg a tojás pórusait teljesen betölti. Az így kezelt tojások legalább is kilenc hónapig teljesen friss és használható állapotban maradnak. Az eljárás oly egyszerű, hogy mindenki előtanulmány nélkül elvégezheti, a költségek pedig igen csekélyek. Németországban újabban egy kenőcsöt hirdetnek, az úgynevezett antisabrolint, kapható Schultz Róbertnél Kunzendorf Kreis-Marienburg (West-Preussen), amely állítólag szintén igen pompásan konzerválja a tojásokat, amelyekkel egyébként nem kell mást tenni, mint a kenőcsössel bekenni és hűvös száraz helyiségben fekvő vagy álló helyzetben eltenni. A tojások ilyként kezelve állítólag hónapok múltán is teljesen frissek maradnak és jóízüket megtartják. Lenolajjal bekent tojások szintén hosszabb ideig maradnak élvezhetőek. Újabban lehűtőszel konzerválják a tojásokat nagy hűtőhelyiségekben. Lyukakkal ellátott nagy ládáknak, minden csomagolási eszköz nélkül, felraktározatnak a tojások akként, hogy a hús levegő körülvehesse őket. Ez az eljárás is bevált és igen célszerű, ha valakinek a szükséges berendezések megvannak hozzá.

V. I.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.

Pánczélaczél-kormánylemezek.

Magasított aczélekefej.

Porvédő kerek.

Aczél gerendely.

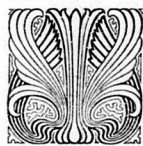
Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány felel meg a legnevezetesebb idegen gyártmányoknak is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

MULATTATÓ

Dobó és az egri nők.

Nem legendát írok a régi magyar dicsőségről, hanem igaz történetet... Abból a gyönyörűséges szép csokorból, melyet magyar vitézek kötöttek bokrétaba egy évezred viharai közepette, Egervédő hős Dobó Istvánnak és tüzes vérű, izmos karú egri asszonyoknak és egri leányoknak is jelentős részük vagyona. Az ő harci bátorságukon mulott, hogy az ozmán nem tűzhetette föl az egri vár falára a félholdas lobogót, mely akkortájt középső Európa annyi sziklavár falán és bástya ormán dicsőségesen lobogott...

Egervár ostromáról a B. H. hasábjain Fedor Géza az alábbiakat írja:

Az egri vár köveit történelmi kövekké Dobó István avatta föl az 1552-ik esztendőben. Ha volt idő, midőn a honszerem legcsodásabb példái ragyogtak elő, úgy ez az év volt az; ha volt hely, mely Marathonnak büszke mása lett, úgy Eger vára volt az.

Sok-sok évszázadig várta ez a vár, míg fönséges fölavatása megtörtént. Ostromtűzekben is többször izzott, omlott gyöngye fala. Valóban gyöngye volt. Hísz nem is annyira erődnek készült, mint inkább a kies táj mulatóhelyének, mint a hogy Istvánfi Miklós mondja: ad amoenitatem magis, quam tutelam aedificaverunt. Nevének eredetét, valamint keletkezésének idejét is homály fedi. Nevét talán égerfás környékétől kapta. Keletkezni pedig még a honfoglalás előtt való korban keletkezhetett. A történelem Árpád alatt említi nevét, ki Zalán ellen indulva, itt tartotta főhadiszállását. Bombárdi topografiája pedig Szent Istvánról jegyzi föl, hogy több épülettel díszítette a várat.

E nagyobb szabású mulatóhelyet erős várpróbának tették ki a tatárok. S bizony-bizony gyöngének mutatkozott. A kik falai közé menekültek, a tatár hordák rettentő kegyetlenkedéseinek lettek áldozatai. A jó Rogerius el is siratja őket búsongó karmenjében. Zsigmond király alatt Rozgonyi Simon ostromlotta és foglalta el a várat a vasfejű Ludányi Tamás püspök Debrő nevű vezérétől, mint főfészket a nápolyi pártnak. Albert halála után megint rebelliskedett a vár s. Ulászló lengyel király pártjára állt. Erzsébet királyné szövetségese, a cseh Giskra Telefus vezérrel Egerre uszította rabló hadát. A váratlan rohamra a magyar és a lengyel testvéri ölelkezése, „deli tánca“ megszakadt, elnémult a zengő zene és piros vértől lett „iszamós“ mindenütt a padló. Később 1514-ben Dózsának Barnabás vezére dülta fel dühöngő parasztjaival Egerre. A mohácsi vész után, mint valami óriási labda, hol a Ferdinánd-párt, hol a Zápolya-párt kezébe került. Itt Bodó Ferenc, ott Salm Miklós gróf, később Serédy Gáspár volt az ostromló vezér, ki Ferdinándnak biztosította is a várat. Az ezidei belső villongások, pártos tusák csak egyes kiskirálykodó főurak hatalmát nevelték. Gazdag donációkkal, kiváltságokkal igyekezett mind Ferdinánd, mind Zápolya a főurakat a maga részére megnyerni. Így nyerte Ferdinánd Eger várával Perényi Pétert, Felső-Magyarország hatalmas főurát. Perényi alatt kezdett a vár vár lenni. Nagyon is meg-

rongált, töredezett falait Perényi állította helyre; ő építette tovább, látta el bástyákkal, szóval ő tette hódíthatatlanná. Es idején tette, mert közelegtek a fenséges megpróbáltatás napjai.

Az örökös visszavonásban félelmesen terjeszkedett a török. Buda eleste 1545-ben megdöbbentette a lelkeket, Itt gyorsan tenni kellett. A fontos végvárak erősítése volt az első tennivaló. Ilyen végvár, a Felső-Magyarország kulcsa volt Eger. Oláh Miklós, egri püspök, mintegy isteni sugallástól vezérelve, ruszka Dobó Istvánt, az ősi, gazdag Pánki Dobó családnak már a mohácsi csatában kitűnt, vitéz sarjadékát tette Eger kapitányává, főporkolábjává 1548-ban. Várnagyátársa, gondjaiban hű osztozója Mecseki István lett.

A vár jövedelmének biztosítása, kezelése már nagyobb gondot adott Dobónak. A király szólt: Tied Dobó hívem úgy a püspökségi, mint a kerületi megyék papi tizedei, a földesúri kilencedek, rév- és vám-szedés. Azonban nagyon kevés csurrant, cseppent ezeken. A tizedek behajtása úgy gabonában, mint jószágban, főleg bárányban, nagy nehézséggel járt. S ha behajtották, a hazaszállítás elé emelkedtek a gátak. Egyik völgyből portyázó törökök, a másikkól egyes főurak rabló csapatai rontottak elő s ragadozták el a szállítmányt. Gond volt, gond e csekély jövedelemből a vár és várórség kellő föntartása. S alig, hogy kissé szilárd talajt éreztek talpuk alatt az egri, végvári vitézek, már szomjúhozták a dicsőséget. Mi volt nekik a fegyverszünet? Azt csak Ferdinánd kötötte a törökkel, ők nem ám! Ki-kiportyáztak hát a szomszédos, már török területekre s ugyancsak megzaklatták a próféta fiait. A törökök többször panaszkodtak a fegyverszünet megsértése miatt, melyre különben példát mindig ők adtanak. A pozsonyi kormányzó már meg is intette az egrieket, hogy ne zaklassák a törököt, csak nyugodtan, de kész hadállásban legyenek.

Nem sokáig tartott e nyugalom. Alig hangzott el a várban — fényes lakodalmi zaj; alig hervadoztak el nászvirágai a szép, fiatal menyecskének, Sulyok Sárának, Dobó Istvánnak: már válnia kellett vitéz férjeurától, a ki biztosabb helyekre küldte. Válnia kellett, mert török zarbuzánok moráját, handzsárok csörgését hozta a nyugtalan szellő. A török nyílt hadjáratra indult. Ali budai basa fiával. Arslán béggel, a nyugati és északi várak ellen indította roppant hadát; a déli végek ellen pedig Amhát vagy Achmed nagyvezér nyomult. Bizonyos volt, hogy a király „végházát, jó Egör várát“ is hamarosan útba ejti Ali. S a várban alig volt ötszáz főnyi az őrség. A védelmi eszközök is silányak és hiányosak. Itt gyors segedelemre volt szükség. A király hadai Németországban voltak elfoglalva.

Csakis a rendektől lehetett várni segítséget. A rendek 1552 június 6-án Szikszón gyűléseztek. Ide küldte Dobó Dormán Kristóf alispánt és Mecseki kapitányát, hogy a vár érdekében erős szót emeljenek. A szikszói rendek nem is hederítettek az egriekre. Kurtán-furcsán szóltak oda a két követnek, mint a hogy a jó Sebők diák előadja:

Vártartásra, ha elegek nem voltatok,
Mire egri tisztben ti maradtatok?
Azért, ha koncával jól laktatok,
Az levét és ti reá megigyátok.

A török, mint sötét viharfelhő, egyre közelebb-közelebb vetette árnyékát. Julius 9-én már Ali zászlói lobogtak Drégely, Szécsény, Hollókő ormain. Kémek útján értesült Dobó, hogy a budai basa most Egert tűzte ki célul s Eger falai alatt fog egyesülni a nagyvezérrel, aki már Temesvárt ostromolta. Az egyesülés hamarosan is megtörténhetett. Ahmed Temesvárt július 30-án elfoglalta; az újonnan épült Szolnok vára is tüstént kezére jutott a spanyol őrség gyáva megszökése folytán. Most már csak Eger felé tartott a török zászlók erdeje.

Utött a fenséges megpróbáltatás órája. Eger kapitánya, Dobó, a hős ihletével levetkőzi emberi gyarlóságait s edzett lélekkel vassá keményedett arccal, egy félisten erejével, a félelem legkisebb érzése nélkül várta a jövő perceit. A vér izgalma nélkül a nyugodtság legszilárdabb jelével tette meg a legfontosabb intézkedéseket. A város harminc portájának itt maradt lakosságát a várba költöztette; a lakóházakat fölgyújtatta. A várbeli épületek tűznek engedő tetőzetét leromboltatta s tűzállóvá biztosította. Az őrségét a védelmi pontokon katonai lángelméjének sugallata szerint rendezte el.

Szeptember 11-én közvetlenül a vár falai alatt tarakállott a török sereg. A toposik, lagundsik, günnöllük, janicsárok, dsebedsik, akindsik, kurdok, arabok, perzsa gurebák színes csapatai valóságos táborrengeteget emeltek, amelyből pompázva ragyogtak ki a basák, bégek, főtisztek díszes bársony sátrai. Az ellenség e beláthatatlan tengere azonban annyira nem félemlítette meg a vár őrségét, hogy egy része még Zoltai és Bornemissza vitéz hadnagyok vezérlete alatt ki is rontott a várból s véres támadásban apasztva a török hadat, gazdag zsákmánnyal: fegyverek, gyöngyös tollak, ezüstös sisakok, frigiai sátrak pazar tömegével diadalmasan vonult vissza.

A török eleintén fölöslegesnek vélt minden ostromot. Hinni sem tudta, hogy e törpe, rozzant „juhakol“ az ő fényes, világos tipró hadával egy percre is dacolni merészel. Követet küldött hát Ali a várba, amelyben föladásra szólítja Dobót. Dobó a követet börtönre vetette: ez volt a felelet.

A földdel bélelt „kasok“ mögül feldördültek hát a török ágyúk. Ötvenfontos golyók csapkodtak a földsáncokba, várfalakba. Dobó kilenc tűzmesterével serényen buzgólkodott. Maga vezette az ágyúkat. A lövéssel takarékosan bánt, csak a legfontosabb s legtalálhatóbb pillanatokban szólaltatta meg a toronybástyán elhelyezett ágyúit. Várt türelemmel, míg a toposik közelebb húzódnak szüntelenül zúgó zarbuzánjaikkal s akkor rombolta szét összes ostromszerelésüket. A basák három ellentétes helyre vonatták ágyúikat. És szeptember 19-től három napon át nyolcvanhat ágyútorok szórta bömbölve izzó magvát a falakra. Rések nyíltak itt is, ott is, omlottak a földsáncok, töredezték a bástyák. És a vár nem csüggedő népe buzgón építi, tömi, állítja helyre a megrongált részeket. A török vezérek sarkallva a a tehetetlen dühtől, rohamról-rohamra törnek. A hajnalt már ágyúk dörgése fogadja. Csak éjjel pihennek. Dobó éjjel is figyelni őket. Közéjük lövet tüzes golyókat, melyek sisteregve, sziporkázva megvilágítják a tábor minden gyanús mozdulatát.

A szeptemberi napok legmelegebbje 29-ike volt. Zajjal, lármával, hangos Allah-kiáltással rontott az egész tábor a falakra. A rohamot meglepetésszerűen

intézték, nem a hajnali, hanem a déli órákban: gondolták, hogy talán így védelemre készületlenül találják a várbelieket. Erős nap, véres nap, hiábavaló nap volt ez is a törökre nézve. A falakon nem bírt boldogulni, aknákat furt tehát a vár alá. A várőrség egy része Bornemissza Gergely vezetésével ellenaknákat ás és gyilkos tűzzel fogadja a kibukkanó pogányokat. Alul-fölül visszaverve, zúgolódva hagyta abba a küzdelmet a török.

Döbbenéssel vegyes harag vett erőt Ahmed basán. Újra levélhez folyamodott. Sári András kaáli parasztot küldötte a levéllel. Dobó a levél felét megétette a paraszttal, másik felét tűzre dobta s ráadásul a parasztot még pellengérré állíttatta. Hogy pedig tudják meg végső elhatározását a basák, két szakállas lándzsán fekete koporsót tüzetett a várfalra e fölfrással: győzni vagy meghalni!

A török nem tágított, pedig élelme már sovány s pora is fogytán volt. Fíles Miklós csábrági tisztartó, aki lisztet volt köteles küldeni a töröknek, október 14-én keltezett levelében írja Thurzó Ferencnek: „Te nyugodnak illen hírt írhatok, hogy Patakról kiltem vala egy koci lisztet az táborban. Az ember harmadnapig volt az táborban. Egy hétig nem lútték az várat, mert elfogyott volt poruk, glóbisok. Hol keztek ásni várat, sokat rekkentettek el az terekekben, hogy onnan belül rájuk találkoztak. A törökök közt oly nagy szükség vagyon, egy házi kinérért megadnak tizenhat pénzt, húszat.“

A várbeliek annyira bíztak diadalukban, annyira nem féltek semmi veszedelemtől, hogy még ki is törtek kisebb gyalog- vagy lovascsapatok a várból a török tábor közelebb fekvő, vagy különválva portyázó részeinek véres tizedelésére. Paksy Jakab hadnagnak ily kitört lovascsapatát azonban végzetes veszedelem érte. A csapat a közelfekvő Felnémet község határáig lovagolt, ahol a füvelő és favágó szpahikat megtámadta, de a segítségül rohanó törökök bekerítették Paksy lovasait. A hadnagy a helyett, hogy hősi küzdelemben esett volna el, az életbenmaradás gyáva kecségetésével megadta magát.

A basáknak kapóra jöttek az elfogott magyarok. Porrá zúzták valamennyit a várral szemben emelkedő magaslaton szeme láttára a várbelieknek. „Ti rátok is hasonló sors vár, ha meg nem adjátok magatokat!“ — kiáltották be a várba. „Mi soha nem adjuk meg magunkat, inkább bátor halált halunk!“ — volt a várbeliek felelete.

A lombpirosító október ez évben hűvösebb volt, mint máskor. A török fagyosan húzódtott szellős, buggyos ruhájába s kedvetlenül ment újabb küzdelembé. A jaszaulok vaspálcával, korbáccsal hajtották ostromra a kelletlen hadat, hogy megapadva, újra visszahúzódjék.

De történt a várban két szomorú eset, mely a balvégzet sötét szárnyait suhogtatta meg a várbeliek fölött. Az egyik a puszkaporos-torony fölrobbanása volt. E tornyot a régi templom sekrestyéjéből alakították s itt volt elhelyezve a „por dereka.“ Október 4-én valami tüzes anyagtól szikrát fogva, rettentő dörgéssel, óriás lángnyelvekkel fölrobbant az egész. S nem elég, hogy elpusztult az összes puszkapor-készlet, de emberben, épületekben is döbbenetes pusztulás esett. A vár népét a bizalomtalan kétségbeeséstől csak Dobó mentette meg erős, reményfakasztó szavaival, a melyekben kicsinyítve a szenvedett kárt, — mely ügyis tüstént helyreállítható a bőséges anyagkészletből — újabb hősi kitartásra buzdította vitézeit.

Végzetesebbé válhatott volna a másik eset, amely a török taktikáját tehetete volna diadalmassá. A török ugyanis több ízben nem a várfalon, de a várbeliek

ndol-
ák a
ez is
ákat
íssza
ízzel
erve,

asán.
sztot
e a
sztot
meg
zsán
őzni

y s
artó,
öber
„Te
vala
pig
nert
írat,
elül
ség
nzt,

yira
rtek
rök
nek
ört
A
olt,
a
ait.
ett
vel

bk.
dő
is
!“
eg
ár-

nt
os
A
a
k.
il-
ö-
lt.
s
ni
ás
y
n,
ét
te
i-
e-
i-

a
k
k

Elmerengve.

lelkén igyekezett rést, csorbát ütni. Mindenféle nyelven kecsgető, fényes ígéretek röpködtek a várba. De csak egy hadnagy tántorodott meg, Hegedűs István, aki éjjelenként Ibrahim agával bocsátkozott alkuba. Áruló gondolata azonban idejekorán kiviláglott s ő maga elrettentő például akasztófára került, társait pedig megcsonkították.

E két nehéz veszedelem szörnyű következményeitől szerencsésen megmenekülve, most már emeltebb homlokkal nézett Dobó népével az ostrom további napjai elé. Elsősorban is, hogy újabb lélek ne essék áldozatul a török csábításnak, amely részről az álligéreték fölhangzottak, azon a részen óriás zajt csapott síppal, dobbal, cintányérral. Így a csábító szavak meddón veszték el a zajban. Másodsorban bőséges puskaport töretett s végül azokat, akik az eddigi ostromban kitüntek, jutalomban részesítette. Jutalma: előléptetés, pénz vagy több rőfnyi bársonyosztó volt.

Igy anyagilag és lelkileg megfrissülve, erősbövedve állhatták ki a várbeliek a kritikus, a legválságosabb, a legnehezebb napot, október tizenkettedikét.

A török már a korai órákban három részről lövette a várat. Az erős, rettenetes rohamon látszott, hogy ez a végső erőfeszítések egyike. Kapcsos lajtorják száza ragadt a falba, amelyeken karddal, fegyverrel s éles boncsokkal törekedtek fölfelé a turbánosok. Szurok, olaj, golyó, kő fogadta őket. Az asszonyok is a várfalra siettek s vitézhez méltó hősi tettekben ragyogtak ki. Csákányné Rózsa Erzsébet hátrahanyatló férje kezéből ragadja ki a csorbult kardot s véres bosszút áll férje haláláért. Kelemen Katalin leányasszony véres kövel sujtja agyon anyja gyilkosait. Kántorné Borbála négy tar pogányt küldött gyermekéért a tubafa árnyékába, zengő hurik közé.

A török had nagyobbik része azonban az ágyúzott bástyák ellen fordult. Római minta szerint nedves állatbőrrel fedett tetők (vineák) alatt vonultak a falak alá s igyekeztek az ágyúütötte réseket elfoglalni. Maga Ali a Dobó védte nyugati bástya (börtönbástya) ellen indult.

Dobó e napon ragyogó díszbe öltözött. Felöltötte ezüstös vértjét, kezébe vette legkedvesebb kardját. Kerecsentollas ezüstös sisakját Tarjáni, mások szerint Balog nevű apródjának fejére tette. Szinte ellenállhatatlan volt Ali rohama. Dobó s mellette Pethő orozslánerővel küzdött. A kis apród hamarosan elesett. Őt sisakjáról kapitánynak nézték s így kettőzött tűznek volt kitéve. Már-már visszafelé szorultak a várbeliek, már-már a váríalakon lobogott Ali vörösbársony, aranyhímes zászlaja, midőn Dobó messzezengető hangjára ágyúk tűzét szórva, a támadókat kettőzött erővel nyomta vissza az őrség, Ali díszes zászlója is martalékul esett. Arszlán bég a keleti bástyát ostromlotta, hol Bornemissza Gergely, a pécsi kovács leleményes eszű fia forgott serényen. A török fahasábokból tornyot akart emelni. De Bornemissza olajat, bőrt, szalonna „remekeket” dobálva a fára, tűzcsóvával könnyen hamuvá égette. Majd hordót töltetett meg robbanóanyaggal, a hordó alá kereket illesztve, a törökök közé hengerítette, mely alkalmas időben felrobbanva, szörnyű pusztítást vitt végbe az ostromló táborban.

A török ostroma e napon is hiábavaló volt. A sereg bosszús harraggal vezérei ellen, hagyta abba a küzdelmet. Az előbb említett tisztartó írja az ostromról későbbi levelében. „Szerdán erős ostromot tettek az terek Egeren, de semmit neki nem árhattak és az ostromon sok terek vesztett el. — A terek igen iveltettek az basára, hogy nagy ihesség vagyon kezettek, lovak elhitvázkodott; hagyj elmenni alóla. Az basa

azt mondotta nekik, hogy egyszer megostromlok még, ha meg nem vehetjek, menjünk el.”

Valóban a török még egy utolsó ostromra készült. Különösen Achmed basát égette a szégyen, aki szakállát tépve, szitkozódva tett szemrehányást Alinak, hogy az ostrom kezdetén lekicsinyelte a várat. Október 14-én volt az utolsó ostrom. Hatvanezer török rohanta meg a falakat s alkonyatra jóval kevesebb vonul szesza bosszús morajjal a táborba. Szitkok, kétségbeesett kiáltások hangzottak: Allah a magyarokkal, a magyarokkal van!

Október 18-án háromnegyedére fogyva hagyta el Eger a török. Bosszúját a szomszéd Felnémeten töltötte, amelyet teljesen lángba borított. A kis község lángolása a sötét éjszakán át fénykörbe, a dicsőség glóriájába vonta Eger vára töredezett, de meg nem tört falait.

KÉPEINKHEZ.

A nagyvárosi utcasoron. Világvárosok utcasorán korántsem hasonlatos ami falusi kis utcáinkhoz, a hol a zsalukáteres ablakok mögött kivirít még a tulipán, meg a muskátli, a falusi élet hagyományos régi virágja... A nagyvárosi utca két palotasora közt mozgalmas, nyüzsög-mozog az élet. A simára vasalt ruhájú urak közt a nagyváros apró, szegény népe úgy izeg-mozog, mint hogyha — összenőttek volna. Pedig micsoda nagy az ellentét a két réteg között? A vagyon és a nyomorúság csodálatos keverékét alkotják.

Elmerengve. Kényelmes otthonában pihen az úrnő, kezében kedvenc olvasmányával. Vajjon a multon mereng-e vagy a jövőn? Akkor lehetne csak biztosat tudni, hogyha a könyvbe tekinthetnének, amelynek sorai bizonyára világosságot gyújtottak a női szív rejtekébe!

Betűtalány.

Aladár, Ádám, Dezső, Dömötör, Frigyes, Illés, Iván, Kázmér, Leó, Nándor, Orbán, Róbert, Simon, Sebestyén, Ubul.

Ezen férfi nevek úgy helyezendők egymás alá, hogy kezdőbetűik egy magyar költő nevét adják.

Megfejtési határidő 1907. szeptember hó 8.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 33. számában közölt talány megfejtése

„Tomba Mihály”

Helyesen fejtették meg: Bakonyi István, Gergely Péter, Savó János, Tábori Mátyás, Kertész Gyula, Hetes Gábor, Édes József, Keresztesi Ottó, Doktor Péter, Horváth Károly, Pásztor Imre, Holdas Emil, Fázós Pista, Csontos Miklós, kenyeres Jóska, *Füzér Tóbiás*. Győri József, Kemény Jenő, Gyárfás Mihály, Virágh Jucika, Baranyai Péter, Szabó László, Pogány Géza, Éder Mariska.

A sorshuzásnál *Füzér Tóbiás*, nevét huztuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 augusztus 5.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműk: marhahus 90—150 K., helybeli borjúhús 118—126 K., sertéshús 100—180 K., szalonna füstölt 136—140 K., szalonna, olvasztani való 120—140 K., hárj 150—156 K., sertésszir 132—150 K. — **Füstöltus:** (vidéki) kg.-ja 130—180 K., hazai sonka 140—2—K. szalámi 380—420 K.

Baromfifélék: ————— K., rántani való csirke 120—2—K., sütni való csirke 2—240 K., kacsa, hizott 4—550 K., lud, hizott 12—14—K., pulyka, hizott ————— K. páronkint. Vágott hizott liba ————— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka ————— K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 22—2265 K. Rozs 1680 K-tól 17—K-ig. Árpa 14—K-tól —K-ig, jobb minőségű K-tól —K-ig. Zab 1640—1660 K. Tengeri 13—142 K. **Teavaj:** (centrifugált) 200—220 K., főzővaj 120—160 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 6—20 fillér.

Tojás: bácskai 60—66 K., erdélyi apróbb áru ————— K. lánként (1440 drb). Apadt —K., meszes —K.

Zöldsejfélek: Burgonya (vagonárú) sárga 7—750 K., rózsas új 450—6—K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ————— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	2820	2720	2580	2480	24—	2320	21—	1920	1350

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. ————— Magyar termények.

Söprűk, szatyorok, gyékények, bőrbockorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

:: ifj. Kovács József Orosháza ::

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelésügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

61414/I/B—1. 1907. számhoz.

Tölgy- és bükkfa-eladás.

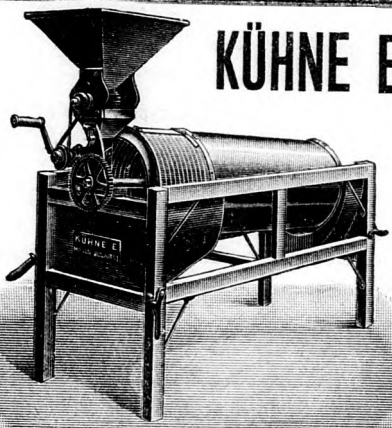
A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületében folyó év őszén írásbeli versenytárgyalás fog tartani a tótváradi erdőgazdálkodásához tartozó pernyesti 277.35 holdas 1908—1912. évi vágások faállományának tövön való eladása iránt.

A vágásoktól a soborsini MÁV. állomásáig és a Maros partjáig lőerőre berendezett iparvasut áll rendelkezésre. Az árverés napja, a kikiáltási ár és az eladási feltételek később fognak közöltetni.

Érdeklődők felhivatnak, hogy a faállomány megtekintése és felbecslése végett a lippai főerdőhivatalhoz forduljanak. Budapest, 1907. évi augusztus hó 5.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

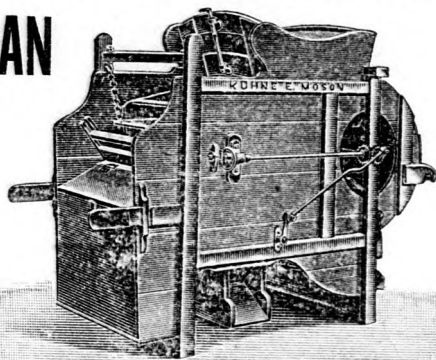
Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

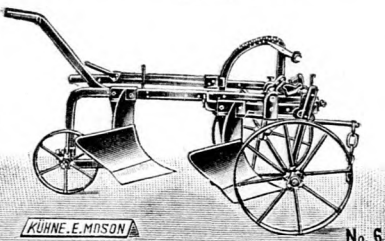
KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN

elsőrendű minőségben szállít:

Egy- és többvasu ekéket, MOSONI DRILL sorvetőgépeket

Gabonatisztító ROSTÁK SZELELŐ ROSTÁK ::
üszkös gabona tisztítására

== Vas- és faállványu ==
konkolyozók :: Burgonyakiemelőgépek :: ::

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Lebecze és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek idei második sorozata f. évi
október hó 9-én veszi kezdetét. —

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.340.— kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint.
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részestülnek és az 1901. évi fizetéselegetől egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

**Alfa-Separator
Részv.-Társaság**

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözőgépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Mútrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.